

โครงการวิจัย

เรื่อง การสร้างแบบจำลองวิเคราะห์เศรษฐกิจรายภูมิภาคและรายจังหวัด (ตอนที่ 2)

ศูนย์บริหารงานวิจัยและบรรณสารสนเทศ ได้จัดทำสื่อออนไลน์ในชื่อ “FPO Research Projects Fiscal Year 2018” เพื่อเผยแพร่ ซึ่งเนื้อหาประกอบด้วย บทความวิชาการเกี่ยวกับงานวิจัย อาทิ การบริหารงานวิจัย การวิจัยกับการพัฒนาประเทศ ทิศทางการวิจัยกับการพัฒนาที่ยั่งยืน และการสังเคราะห์โครงการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

Research Story คอลัมน์นี้ จะขอหยิบยกส่วนการสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง การสร้างแบบจำลองวิเคราะห์เศรษฐกิจรายภูมิภาคและรายจังหวัด มานำเสนอ ซึ่งในคอลัมน์ Research Story ประจำเดือนกันยายน 2562 ได้นำเสนอในส่วนของที่มาและความสำคัญของการศึกษาและวิธีการดำเนินงานวิจัยไปแล้ว สำหรับฉบับนี้ จะเป็นรายละเอียดของผลการศึกษา ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อจำกัดของงานวิจัย/การวิจัยในอนาคต โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาสามารถแบ่งได้ 2 ประเด็น ได้แก่

1. ผลจากแบบจำลอง VAR สามารถชี้วัดผลกระทบอันเกิดจากปัจจัยภายนอกที่มีต่อเศรษฐกิจจังหวัดในภูมิภาคเดียวกันได้ผลที่ได้จะพบว่า ผลกระทบจากเหตุการณ์หนึ่ง ๆ จะมากขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและโครงสร้างทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ

2. ผลจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน (กลุ่มตัวอย่าง) พบว่า มีความเห็นต่อมาตรการภาครัฐใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักมาตรการช่วยเหลือประชาชนจากภาครัฐ พบว่า มาตรการที่ประชาชนรู้จักเกินร้อยละ 50 มีจำนวน 25 โครงการจาก 42 มาตรการ โดย 5 มาตรการแรกที่เป็นที่รู้จักมากที่สุดคือ โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค ร้อยละ 98.90 รองลงมาคือ โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ร้อยละ 98.04 โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ร้อยละ 96.56 โครงการธงฟ้าประชารัฐ ร้อยละ 87.85 โครงการเบี้ยยังชีพคนพิการ ร้อยละ 83.24 2) ความเกี่ยวข้องกับมาตรการช่วยเหลือประชาชนจากภาครัฐ พบว่า มาตรการที่ประชาชนเห็นว่ามีความเกี่ยวข้องกับตนเองเกินร้อยละ 50 มีเพียง 4 มาตรการ ได้แก่ โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค มากที่สุด ร้อยละ 78.05 รองลงมาคือ มาตรการลดราคาน้ำมัน ร้อยละ 68.89 มาตรการควบคุมราคาสินค้าอุปโภค บริโภค ร้อยละ 69.14 และโครงการธงฟ้าประชารัฐ ร้อยละ 54.06 3) ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของมาตรการช่วยเหลือประชาชนจากภาครัฐ ในทุกภูมิภาคประชาชนเห็นตรงกันว่าทุกมาตรการมีประโยชน์เกินร้อยละ 50 ทั้งหมด โดยในภาพรวม 5 มาตรการแรกที่ประชาชนเห็นว่า มีประโยชน์มากที่สุดคือ โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค ร้อยละ 98.93 รองลงมาคือ โครงการทุนการศึกษาเพื่อเด็กเรียนดีแต่ ด้อยโอกาส ร้อยละ 98.76 โครงการเบี้ยยังชีพคนพิการ ร้อยละ 98.72 โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ร้อยละ 98.52 และกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ร้อยละ 98.21 และ 4) เรื่องที่ต้องการให้ภาครัฐให้ความช่วยเหลือ พบว่า จากการตอบคำถามแบบปลายเปิด พบว่า มาตรการที่ประชาชนต้องการมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) การให้ความช่วยเหลือด้านราคาสินค้าเกษตร 2) การควบคุมราคาสินค้าอุปโภค บริโภค 3) การลดราคาน้ำมัน 4) การให้ความช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย และ 5) เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ทั้งนี้ ประชาชนในภาคอีสานและภาคเหนือมีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่ต้องการความช่วยเหลือมากกว่าภูมิภาคอื่นๆ ในขณะที่ กทม. และปริมณฑล มีจำนวนผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลจากแบบจำลองและการประมวลความคิดเห็นต่าง ๆ ทั้งจากการสำรวจข้อมูลและในเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้วิพากษ์นำมาสู่ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. รัฐบาลควรเน้นแก้ไขปัญหาภาคการเกษตร โดยการเพิ่มผลิตภาพด้านการเกษตรและส่งเสริมการจัดสรรทรัพยากรแรงงานด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
2. การดำเนินนโยบายเชิงพื้นที่ควรคำนึงถึงผลกระทบทั้งทางบวกและลบที่อาจเกิดขึ้นกับจังหวัดโดยรอบด้วย
3. ควรปรับปรุงการประชาสัมพันธ์มาตรการของรัฐให้ประชาชนได้รับรู้และมีความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น
4. สิ่งที่ประชาชนต้องการความช่วยเหลือเป็นลำดับต้น ๆ ได้แก่ ความช่วยเหลือด้านราคาสินค้าเกษตร การควบคุมราคาสินค้าอุปโภคบริโภค การลดราคาน้ำมัน การให้ความช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การปรับเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำ และโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า อย่างไรก็ตาม การให้ความช่วยเหลือจากรัฐบาลควรมีความสอดคล้องกับกลไกตลาดและส่งเสริมให้เกิดความยั่งยืนทางการคลังด้วย

ข้อจำกัดของงานวิจัย/การวิจัยในอนาคต

1. เครื่องชี้เศรษฐกิจด้านอุปสงค์รายจังหวัด อาจสะท้อนโครงสร้างเศรษฐกิจยังไม่ครบถ้วน เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูลการส่งออกและการนำเข้าสินค้ารายจังหวัดในประเทศไทย
2. ปัจจัยทุน ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญและสามารถนำมาประกอบในการวิเคราะห์และติดตามเศรษฐกิจด้านอุปทานให้มีความแม่นยำเพิ่มขึ้นนั้น เป็นข้อมูลที่ไม่มีการจัดเก็บในประเทศไทยเป็นรายจังหวัดเช่นกัน
3. การคำนวณดัชนีเศรษฐกิจผสม (Composite Index) ที่ใช้วิธี Principle Component Analysis ในการศึกษาครั้งนี้ มีสมมติฐานว่าเครื่องชี้เศรษฐกิจทุกตัวที่นำมาใช้ในการคำนวณต่างมีความสำคัญต่อผลผลิตจังหวัด แต่ในความเป็นจริงความสำคัญของเครื่องชี้แต่ละตัวอาจแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อความแม่นยำในการชี้วัดผลผลิตจังหวัด
4. การวิเคราะห์ผลกระทบรายจังหวัดด้วยแบบจำลอง VAR มีข้อจำกัดด้านข้อมูลซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด อาจส่งผลให้ความน่าเชื่อถือของผลลัพธ์จากการคำนวณ ดังนั้น ควรระมัดระวังในการนำผลการศึกษาไปใช้ นอกจากนี้ งานศึกษานี้มีการคำนวณผลกระทบภายนอกที่เกิดขึ้นในจังหวัดหนึ่ง ๆ และส่งผลกระทบต่อจังหวัดอื่น ๆ เท่านั้น ยังไม่สามารถคำนวณผลลัพธ์ในกรณีที่เกิดผลกระทบภายนอกพร้อมกันหลายจังหวัดได้ ซึ่งอาจเป็นประเด็นสำหรับการศึกษาในอนาคตต่อไป
5. ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน แม้ว่าจะมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สอดคล้องถูกต้องตามหลักการสถิติ แต่การสำรวจก็มีความจำกัดทั้งในเชิงเวลาและงบประมาณทำให้การสำรวจในแต่ละภูมิภาคมีการสำรวจเพียง 2 จังหวัด ซึ่งแม้ว่าอาจใช้เป็นตัวแทนความต้องการของภูมิภาคนั้น ๆ ได้ แต่หากรัฐบาลต้องการดำเนินนโยบายที่เน้นไปที่จังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง ดังนั้น การใช้ประโยชน์จากผลสำรวจควรเป็นไปด้วยความระมัดระวัง

สื่อออนไลน์

ผลงานวิจัย

อ้างอิง : พงศนกร โกษากรณ์, และคณะ. (2561). การสร้างแบบจำลองวิเคราะห์เศรษฐกิจรายภูมิภาคและรายจังหวัด (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.